

רשמים ומסקנות המחייבות תגובה

אנו בטוחים. מבחינה ציבורית, המתרגמת מיד לשיווקית, אין להקדים מכה לרפואה.

באשר לשיכון הפרות בתאירביצה, אני רק יכול להסכים עם אבי ברשלים. השיטה עובדת בכל העולם עם תוצאות מצוינות כמעט בכל המקרים. השאלה איננה, אם השיטה טובה – אלא, למה אצלנו היא לא הצליחה לרכוש לעצמה קהל אוהדים משתמשים.

רבות כבר נכתב על הנושא, וגם כותב שורות אלה תרם מנסיונו האישי בנדון. גם מבלי להיכנס לסבך הפרטים הטכניים ומבניים של רפת תאירביצה ועם כל חשיבותם, אע"ז ואומר שהגורם הקובע בהצלחת כל שיטה הוא הגורם האנושי וארגוני. בודאי, תכנון נכון ומושל של רפת תאירביצה על פרטיה עשוי להקל על הגורם האנושי את השגת התוצאות המקוות, קרי פרות נקיות ובריאות תוך עבודה נוחה לביצוע ויעילה מבחינה כלכלית. לצערי, בארץ לא ראיתי רפתות כאלה והפעלתן בודאי לא שיכנעה אותי.

מצד שני, יש להעלות על נס דוקא את הצלחתם של המעטים שהשכילו להפעיל רפת תאירביצה לא משוכללת ביותר ובמידות פחות מרצויות, ובכל זאת התברכו בפרות נקיות במשך כל השנה. זוכרים את רפת עכו, שם ידידנו משה בלייברג ז"ל עם צוות עובדיו הצליחו לשמור על נקיון של פרותיהם הרף המבנה הבלתי מוצלח והתאים שבמידותיהם וצורתם ועריכתם היו מנוגדים לכל מה שאפשר להעלות על הדעת לגבי השיטה. כמו כן, ישנם כמה מושבניקים המפעילים רפת תאירביצה בהצלחה ניכרת במשך שנים רבות, רפתות שבמקורן נבנו לפי שיטות אחרות (סככות רפד עמוק, מפצמות) ותוקנו והוסבו לתאירביצה.

נראה לי, שלא השיטה אשמה, והנסיון בעולם מוכיח. אגב, לא רק בתאירביצה לא מצליחים אצלנו. גם סככות הרפד העמוק נתקלקלו במרוצת השנים, כי כדרכנו שיפרנו עד שהפרות שכבו בזבל: קודם "חסכנו" ברפד, כי זה

טוב עשה אבי ברשלים שנסע ולמד מהתרשמות אישית ישירה על פתרונות שונים הזמינים ומקובלים בעולם הגדול, ארה"ב. אכן, הפניית זרקור סקרנותנו לעבר שני הנושאים המוזכרים על ידו ראויה להתיחסות עניינית וציבורית, כאחת.

ראשית, השימוש במזרז הגדילה BST בישראל. אנו עוקבים אחר ההתפתחויות ולמדנו כל מה שנכתב ונוסה הלכה למעשה אודות השימוש בהורמון הגדילה (BST) בפרות חלב מניבות. אמנם, גם אנחנו בארץ משוכנעים שמבחינה טכנית ועניינית לא נשקפת שום סכנה בריאותית לציבור בעקבות השימוש, ואפשר לקבל את אישור רשויות הבריאות האמריקאיות המחמירות בכגון אלה כראיה מוצקת ל"תמימות" החומר המדובר. אולם, מה לעשות והקהילה האירופית כולה טרם השתכנעה וטרם אישרה את השימוש ב-BST, על אף כל המחקרים והנסיון בשטח.

רשויות הבריאות של מדינת ישראל מופקדות על בריאות הציבור ואחריות לכך שלא ייפגע. החוק קובע הגשת מסמכים והוכחות וכו' לצורך רישום כל חומר זואוטכני/רפואי ואישורו בטרם שימוש. את הבקשה לרישום ואישור הגישה החברה המייצרת את ה-BST בארה"ב, חברת מונסנטו הידועה אשר פיתחה את החומר (המשווק תחת השם פוסילק). עלינו להזדיין בסבלנות עד שיתקבל האישור.

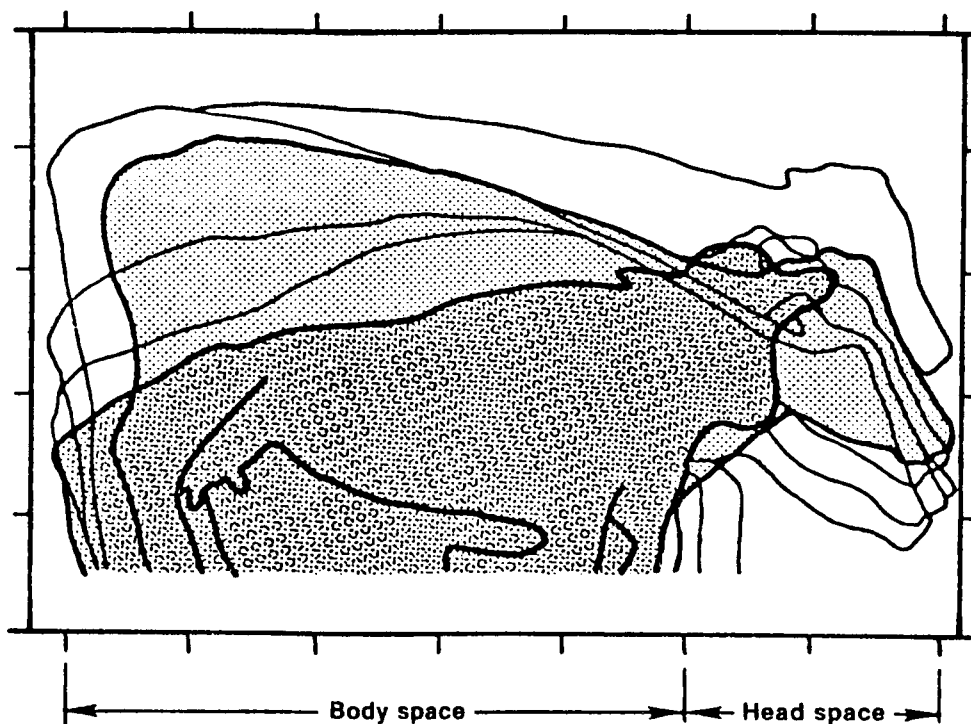
גם אז נעמוד לפני התלבטות לא קלה, כי מי יבטיח לנו שציבור הצרכנים יסכים לצרוך חלב מפרות מטופלות בחומר הטבעי הזה, כי זה מה שהינו. נדמה לי, ששיקולים דומים שולטים בדינוים בקרב הקהילה האירופית גם כן, בין היתר. תדמית הענף ותוצרת החלב סבלו קשות מפרשת הסיליקון בחלב, לא משום שהוכח שזה מזיק לבריאות (עובדה שמותר להשתמש בו בכל מיני מזונות) חס וחלילה – אלא משום שזאת היתה עבירה על החוק האוסר הוספת סיליקון לחלב. אז אל נתחכם, אפילו שטכנית ועניינית

האנושי/ארגוני. האיזון הנכון בין שלש צלעות המשולש הזה עשוי להביא לתוצאות המקוות. ככל שנרצה "לעגל את הפינות" נהרוס את המשולש, קרי השיטה, ונהפוך אותו לחסר צורה ונעדר הגיון. אולי הגיע הזמן לחדש את הדיון בנושא תאירביצה והפעלתן היעילה במטרה למצות את היתרונות הטמונים בשיטה.

מרדכי מלען

יקר וגם דורש עבודה; אחר כך צופפנו הפרות ליד האבוס ושוב, "חסכנו" בניית מקומות לעדר הגדל. מרוב חסכוניות שינינו את השיטה (כמה פעמים): קוראל מבוטן, גם בו מצופפים הפרות עד היווצר בוך תמידי; סככת לכיש, הרבה שטח במקום לרפד עוד קצת; ועוד רעיונות לעתיד.

אין מבנה או שיטה אידיאליים לכל מקום ולכל עונה ובודאי לא לכל גודל עדר. אך שום שיטה לא תצלה, אם לא מקפידים בהפעלתה העקבית והמדוייקת תוך התחשבות בשתי הצלעות הנוספות לצלע המבנה - הפרה/העדר והגורם



לצורך תכנון מושכל של תאירביצה, המהנדסים נעזרים בצילום תכוף בשלביזמן קבועים (Time-Lapse Photography), כדי לשרטט תחומי פעילות אפשריים. השרטוט כגון מראה, איך אורך תאירביצה משרת הן את תנועות הגוף והן את תנועות הראש. בקימתה, פרה זקוקה לתנופה קדימה כדי ליצור את הכח שיסייע לה לקום ולהתישר. בעריכת תאים ראש-מול-ראש או ראש-מול-קיר יש לדאוג לפתרונות המתאימים.